

ÕIGUSUUDISED

TARK

Autor:
Tauno Tark
 advokaadibüroo TARK
 partner, vandeadvokaat

Koostaja advokaadibüroo TARK. Projekti juhib vandeadvokaat Aare Tark

Väljaandja
 Äripäeva teabekeskus
 Vana-Lõuna 39/1
 19094 Tallinn
 info: 667 0099
 e-post: teabevara@aripaev.ee
 www.teabevara.ee

Õigusabi
 Advokaadibüroo TARK
 Roosikrantsi 2
 10119 Tallinn
 tel: 611 0900
 e-post: info@tark.legal
 www.tark.legal

E-RIIK NÕUAB LÕPUKS E-ARVEID

Riigikogu juhatus võttis 14. jaanuaril 2019 menetlusse valitsuse algatatud eelnõu, et muuta raamatupidamise seadust. Eelnõuga soovitakse luua regulatsioon, mis toetab ja hoogustab masintöödeldava raamatupidamise kasutamist või selle kasutusele võtmist.

Eelnõu eesmärk on raamatupidamise kasutusmugavuse toetamine, millega kaasnevad ettevõtjate jaoks positiivsed nähtused – väheneb arvetega seotud töömaht ja ajakulu. Muudatuste tegemisel lähtutakse infotehnoloogia võimekuse tõusust. Kahtlemata on infotehnoloogilised lahendused tänapäeval peamised tööriistad mistahes majandus- ja eluvaldkonna konkurentsivõime parandamisel. Seetõttu peab ka raamatupidamise regulatsioon arvestama ja levitama infotehnoloogia praegusi ja tulevase võimalusi.

Raamatupidamise seaduse muutmise eelnõuga luuakse eeldused masintöödeldavate arvete ehk e-arvete üldiseks levikuks ja riigi haldusvõimekuse suurendamiseks. E-arve on masinloetav dokument, mis koostatakse ühtse standardi alusel ja mida on võimalik saata ühest tarkvarasüsteemist teise, et vältida arve maksmiseks käsitsi andmete sisestamist. Praegu näeb raamatupidamise seadus ette võimalust e-arvete saatmiseks, kuid eelnõus sätestatuga soovitakse muuta e-arved kohustuslikuks avaliku sektoriga arveldamisel. Peale selle laiendatakse isikute ringi, kes kindlasti peavad edaspidi e-arveid vastu võtma ja töötleva ning kellele tuleb standardiseeritud e-arveid esitada – siinkohal peetakse silmas hangete täitjaid.

Kauba võõrandamisel või teenuse osutamisel esitatakse arve riigiraamatupidamiskohustuslasele, kohaliku omavalitsuse üksusele, avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või raamatupidamiskohustuslasele, kelle üle eelnimetatutel on otseselt või

kaudselt valitsev mõju või kes on hankija riigihangete seaduse § 5 mõttes. Arve peab vastama masintöödeldava algdokumendi juhendile (millega on võimalik tutvuda veebiaadressil https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1130/4201/7005/RM_m24_lisa.pdf#) või Euroopa e-arve standardile (mille viide on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas). Erasektori asutustel on võimalus kasutada avalikule sektorile e-arvete saatmiseks riigile kuuluvat tarkvara e-arveldaja ja seda tasuta, piiramatus koguses ja tähtajatult.

E-arveldaja on kasutusmugav veebipõhine raamatupidamistarkvara, mis aitab ettevõtjal raamatupidamise korraldamisega hõlpsasti hakkama saada. Tarkvara asub e-äriregistri ettevõtja-portaalis ja seda saavad kasutada nii ettevõtjad ise kui ka nende volitatud isikud (näiteks raamatupidaja). E-arveldaja on liides-tunud Eestis tegutsevate operaatoritega ja e-arveid on võimalik saata kõigile olenemata sellest, milline on vastuvõtva asutuse e-arvete käitleja. Erasektori sees on e-arveldaja teenuste kasutamine tasuline.

Ernst & Young Baltic AS-i tehtud uuringu „Masintöödeldavatele e-arvetele üleminek era- ja avaliku sektori vahel (valmisolek ja vajadused)” kohaselt saadeti 19% erasektori arvetest e-arvete-na, 64% PDF-arvetena ja 17% paberarvetena. Seega liigub praegu umbes 83% arvetest arve esitaja ja saaja vahel elektrooniliselt ja eelnõu jõustumise korral võiks väheneda paberarvete saatmine, mis on positiivse mõjuga looduskeskkonnale, sest väheneb paberi kasutamine.

Loodav regulatsioon toetab kasutaja- ja loodusõbralikku ning aja- ja töömahusäästlikku e-majanduse arenemist, mis on seotud „Eesti infoühiskonna arengukava 2020” alameesmärgiga „Nutikam riigivalitsemine”. Arengukava järgi suurendatakse avalike teenuste osutamise mõju- ja kulutõhusust ning seda aitab saavutada kogu avalikus sektoris ja avaliku sektoriga asjaajamise paberivabaks muutmine.

Eelnõuga nähakse ette, et seadusemuudatus jõustub 1. juulil 2019 ja samal kuupäeval muutub kohustuslikuks e-arvetega arveldamine avaliku sektoriga.

RAHVUSVAHELISE KAUBAVEO VEDAJA TEAVITAMATA JÄTMINE LÄHEB KALLIKS MAKSMATA

Riigikohus selgitas 18. novembri 2018. aasta otsuses nr 2-17-10348, millised on rahvusvahelise kaupade autoveolepingu poolte, vedaja ja saatja kohustused seoses veodokumentidega.

Viidatud lahendi asjaolude kohaselt esitas rahvusvahelist kaubavedu tegev hageja kaubaveo tellijast kostja vastu hagi kahjuhüvitise ja viivise nõudmiseks, kusjuures kostja oli tasunud kaubaveo eest esitatud arve. Hageja kahju seisnes kuludes ja trahvides, mida kostja polnud hüvitanud ja mis tekkisid Eesti ja Venemaa vahelise riigipiiri ületamisel, kui selgus, et autojuhile kostja kaubaga antud käsundidokumentidelt puudus originaalpitser ja koostaja allkiri. Kostja vaidles vastu väitega, et kostja pole veolepingut rikkunud ja hageja väidetav kahju ei ole põhjuslikus seoses kostja tegevusega.

Riigikohus leidis esmalt, et rahvusvahelise kaupade autoveolepingu konventsiooni (CMR) järgi on saatja kohustatud tolli- ja muudeks enne kauba saajale väljaandmist tehtavateks toiminguteks lisama saatedokumentidele vajalikud dokumendid või andma need vedajale ja teatama talle kõik vajalikud andmed. Arvestades, et vedaja veoloo valik sõltub sellest, kas veetakse Eesti või Vene päritolu kaupa või kolmandast riigist pärit kaupa, oli saatjal kohustus teatada vedajale, mis päritolu kauba veoks vedu telliti ning anda vedajale CMR-is ette nähtud dokumendid.

CMR-i järgi pole vedaja kohustatud kontrollima saatja edastatud dokumentide ja andmete õigsust või täielikkust ning saatja vastutab vedaja ees mistahes kahju eest, mis on põhjustatud nende dokumentide ja andmete puudumisest, ebatäiuslikkusest või ebatäpsusest, v.a vedaja ebaõige toimingu või hooletuse korral. Seega isegi kogenud vedaja ei pea iseenesest mõistma, et veoseks on kolmandast riigist pärit kaup või paluma kostjal täpsustada, kas autojuhile antakse käsundi originaaldokument või koopia.

Saatja vastutab sõltumata süüst ja piisab sellest, et dokumentide või teabe puudused on vedajal tekkinud kahjuga põhjuslikus seoses. Põhjuslikus seoses olid nimetatud kaasuses nii Vene

Föderatsioonis määratud haldustrahv, trahvi maksmise komisjoni tasu, veoki trahviparkla tasu, riigipiiri ületamise tasu, veolepingus sisaldunud leppetrahv kui ka võla sissenõudmisega seotud kohtuvälised kulud.

Lahendiga on võimalik lähemalt tutvuda riigikohtu kodu-leheküljel, aadressil <https://rikos.rik.ee/?asjaNr=2-17-10348/38>.

EESTI ON MAAILMA SUURIMA AVATUD KAUBANDUSTSOONI LIIGE

1. veebruaril 2019 jõustus Euroopa Liidu ja Jaapani vaheline majanduspartnerlusleping, mis tähistab maailma suurima avatud kaubandustsooni sündi.

Majanduspartnerluslepinguga (MPL) nõustuvad pooled, et nende vahel tühistatakse enamik miljardi euroni küündivatest tollimaksudest, mida on Jaapanisse eksportivad Euroopa Liidu ettevõtjad pidanud igal aastal tasuma. Lepingu täismahus rakendamise hetkeks kaotab Jaapan tollimaksud 97%-lt EL-ist imporditavatelt kaupadelt. Lepinguga lihtsustatakse tolliprotseduure, kuid kõrvaldatakse ka tariifidega mitteseotud takistusi, näiteks hakatakse kohaldama rahvusvahelisi autodega seotud norme. Samuti kaotatakse EL-i suuremate toidu- ja joogiekspordijate ees seisnud takistused, mis võimaldab neil pakkuda tooteid 127 miljonile Jaapani tarbijale.

Üle saja Eesti ettevõtte ekspordib praegu oma toodangut Jaapanisse, aga MPL-i eesmärk on suurendada mitu korda nii ettevõtete arvu kui ka käivet. Kõige rohkem võiksid MPL-ist kasu saada just väiksemad ettevõtted, kuid rõõmustada võivad kõik tootjad, teenuseosutajad, idufirmad, põllumajandustootjad ja puidutöösturid. Näiteks kaotatakse Jaapanis tollimaksud paljude juustusortide (praegu kuni 29,8%) ja veini puhul (praegu keskmiselt 15%); töödeldud sealihaga kauplemine muutub tollimaksuvabaks ja värske sealihaga kauplemine peaaegu tollimaksuvabaks; kaotatakse tollimaksud kõigile puittoodetele; hõlbustatakse EL-i ettevõtete juurdepääsu hanketurgudele Jaapani 54 suurlinnas. Samas võivad aktiivsest kaubavahetusest tänu uutele töökohadele ja väiksematele hindadele ka töötajad ja tarbijad.

www.teabevara.ee